

ניהול סיכונים ככלי למנהיגות קהילתית

"היערכות מוקדמת היא המפתח למעבר משגרה לחירום ובחזרה"

ניהול סיכונים אינו רק נושא טכני של בטיחות, אלא כלי ניהולי אסטרטגי המאפשר למנהל המרכז הקהילתי להבטיח את שלום הציבור לצד המשכיות הפעילות. להלן הדרכה מובנית למנהל/ת המרכז, המבוססת על "תפיסת הביטחון" של החברה למתנ"סים:

1. הגדרת המשימה: מהו ניהול סיכונים במתנ"ס?

ניהול סיכונים הוא תהליך שיטתי של זיהוי, הערכה ותיעוד של אירועים העלולים לפגוע במשתתפים, בעובדים, בנכסי המרכז או במוניטין שלו.

- היעד: צמצום ההסתברות להתרחשות אירוע חריג ומיזעור חומרת הנזק אם יתרחש.

2. מודל חמשת השלבים לניהול סיכון

כמנהלים, הפעלת המודל הבא בכל פרויקט (קייטנה, טיול, אירוע המוני), תצמצם/תמנע סיכונים:

1. זיהוי הסיכון: מה יכול להשתבש?
(למשל: עומס חום קיצוני ביום טיול, קצר חשמלי במופע, פציעה במתקן מתנפח).
2. ניתוח הסיכון: מה ההסתברות שיקרה?
(גבוהה/נמוכה) ומה תהיה עוצמת הנזק? (קלה/חמורה).
3. גיבוש מענה:
מניעה: ביטול הגורם המסוכן (למשל: איסור שימוש במתקן לא תקני).
הפחתה: הקטנת הסיכון (למשל: הוספת מאבטחים או הצבת אמבולנס).
4. ביצוע ובקרה: יישום הנהלים בשטח ולוודא שהצוות פועל לפיהם.
5. תיעוד והפקת לקחים: ניהול "יומן אירועים" לשיפור בעתיד.

3. ארבעת מוקדי האחריות של

א. המרחב הפיזי (התשתית)

- בדיקות חובה: ודאו שבוצעו כל הבדיקות התקופתיות (חשמל, כיבוי אש, מעליות, גז).
- תחזוקה מונעת: סיורי שטח שבועיים עם אב הבית לאיתור מפגעים (בורות, כבלים חשופים, רטיבות).

ב. כוח אדם וספקים

- בדיקת ספקים: לעולם אין להכניס ספק (מתנפחים, מזון, אטרקציות) ללא ביטוח בתוקף ואישור בטיחות למתקן.
- הדרכת צוות: כל עובד חייב להכיר את נוהל החירום של המבנה (איפה המקלט? איפה המטף?).

ג. פעילות חוץ (טיולים ומחנות)

- סנכרון מול מוקד טבע: עבודה צמודה עם חדר המצב (במיוחד בימים עם רגישות).
- אישור תוכנית: וידוא שכל מסלול מאושר ביטחונית ובטיחותית.

ד. אירועים המוניים (הפנינג)

- רישוי: עמידה בכל תנאי המשטרה וכיבוי אש.
- ניהול קהל: מניעת דוחק בכניסות וביציאות (מניעת "צוואר בקבוק").

4. ניהול סיכונים "בזמן אמת" (ניהול משבר)

- כאשר מתרחש אירוע חריג, על המנהל לפעול לפי פרוטוקול סדר פעולות:
- (1) **הצלת חיים:** מתן מענה רפואי ראשוני וקריאה לכוחות הצלה.
 - (2) **בידוד הזירה:** מניעת כניסת קהל נוסף לאזור הסכנה.
 - (3) **דיווח:** עדכון מיידי להנהלת המחוז/החברה והקב"ט.
 - (4) **תקשורת:** ניהול המסרים מול ההורים והקהילה (שקיפות מול הרגעה).

5. סיכום למנהל – "הצ'ק ליסט המוביל"

- [] האם מיניתי אחראי בטיחות לכל אירוע/פעילות?
- [] האם לכל הספקים שלי יש נספח ביטוח חתום?
- [] האם ביצעתי "סיור בטיחות" פיזי בשטח השבוע?
- [] האם תיק החירום שלי מעודכן וזמין?

נושא	פירוט והנחיות לביצוע	הערות דגש למנהל/ת
1. הגדרת המשימה	תהליך שיטתי של זיהוי, הערכה ותיעודף אירועים העלולים לפגוע באנשים, נכסים או מוניטין.	היעד: צמצום הסתברות לאירוע ומיזעור נזק.
2. מודל 5 השלבים	1. זיהוי: מה יכול להשתבש? 2. ניתוח: הסתברות מול עוצמת נזק. 3. מענה: מניעה (ביטול גורם) או הפחתה (הוספת אמצעים). 4. בקרה: יישום הנהלים בשטח 5. לקחים: תיעוד ביומן אירועים.	יש להפעיל את המודל בכל פרויקט (קייטנה, טיול, אירוע).
3. מוקדי אחריות	• תשתית: בדיקות חובה (חשמל, אש) וסיורי שטח שבועיים. • ספקים: בדיקת ביטוח ואישור בטיחות למתקן; • הדרכת צוות לחירום. • פעילות חוץ: תיאום מול "מוקד טבע" ואישור ביטחוני לטיול • אירועים: עמידה בתנאי רישוי (משטרה/כיבוי) וניהול קהל.	"הבטיחות היא התשתית עליה נבנית הפעילות החברתית".
4. ניהול משבר (סדר פעולות)	• הצלת חיים: מענה רפואי וקריאה לכוחות הצלה. • בידוד: מניעת כניסת קהל לזירת הסכנה. • דיווח: עדכון מיידי להנהלת החברה/מחוז וקב"ט. • תקשורת: ניהול מסרים מול הורים וקהילה (שקיפות).	פועלים בזמן אמת לפי סדר פעולות קבוע מראש.

יש לזכור: מנהל/ת שמוביל/ה תרבות של ניהול סיכונים משדר/ת לקהילה ולצוות אחריות ומקצועיות. הבטיחות היא התשתית עליה נבנית הפעילות החברתית המיטבית.

מומלץ להדפיס ולתלות בחדר הישיבות של המרכז הקהילתי.

מינהל וביטחון